

Simenon på Plaza

Känner ni till den situationen: Att söka upp en idol? Har ni provat?

Nej, jag tänker inte – måste jag ålderschauvinistiskt påpeka – på 14-åriga Renés lycka över att få hälsa på Kim Larsen eller Mats Wilander. Och jag tänker inte heller på den extrema variant av fanatism som har fått inte så få människor att verkligen tro att David Bowie (eller för den sakens skull John Lennon eller Sid Vicious) är Gud.

Jag tänker på det medvetna tillbudandet, det som är så genomfört att det har öga för fel och brister: – kanske inte minst dem. Den klarsyn man får när man på allvar har kikat i korten. Och naturligtvis just har kikat på allvar därför att det fanns något att hämta. Vem är inte – nu som alltid – en mental stråtrövare? Vi tar alla vad vi har bruk för. Om någon tillräckligt länge och tillräckligt ofta har levererat varan, vår vara, kan vi kalla honom eller henne idol.

Men OK, *ni* har aldrig stått ut med att man sagt idol. *Ni* tycker att det är ett billigt, vulgärt ord. Och jag är på gott humör i dag, så ni får som ni vill: vi använder det tjuuga gamla svenska, av modersmåslärare rekommenderade ordet: förebilder.

En rad sådana har en nådig försvär serverat mig på silverfat med hjälp av tillmötesgående mellanhanders nådiga ingripanden: Lou Reed, Allen Ginsberg, Andy Warhol. En annan rad har jag tvingats avstå från att träffa.

När det gäller förhållandet till förebilder finns det nämligen två kategorier av människor. De som söker upp dem, raskt och resolut, och de som inte kan få sig själva till att göra det.

Jag ska inte ge någon av dem rätt, vem kan det? Den första typen menar att den har något att säga berömdheten, och pangar bara på. Ofta är det säkert mitt i prick.

Den andra typen inser, pinsamt klart och tydligt, hur upptagen vederbörande måste vara, hur trött vederbörande måste vara på den sortens uppvaktningar, hur mycket hellre vederbörande skulle vilja skriva ett vykort till sitt lokala stamcafé i New York i lugn och ro – och glömler hela saken. Ofta är det säkert mitt i prick.

Och de – lyckliga – möten som blir av på sådana villkor och ändå undgår ytligheten är sällsynta, och blir allt mer sällsynta med åren, som framlidne Paludan skulle ha fått det till.

O.K., och utan omsvep: Jag brottades med denna problematik i praktiken för en tid sedan, för ett rejält stycke tid sedan: Detta ödesdigra val mellan att söka upp förebilden för att få en bild till det mentala souveniralbumet, eller att stödja förebildens allmänna välbefinnande genom att inte ge den mer att spekulera över än den redan hade – en vacker buddistisk tankegång, det där sista.

Frun och jag var på Hotel Plaza. Det är absolut inte ett ställe som vi liksom bara

Alla har vi våra idoler, även om vi kanske inte vill kalla dem för just det ordet. Vare sig idolen heter Jesus eller Sartre eller Simon Le Bon så drömmer vi i svaga ögonblick om det magiska mötet. Som naturligtvis aldrig blir av.

Under en relativt vanlig dag i Dan Turélls liv fick han chansen att träffa sin idol, Georges Simenon. Efter många om och men tog han chansen. Men det magiska mötet blev inte riktigt som han hade tänkt sig det.

slinker in på i förbifarten varje eftermiddag när vi är på väg hem, men det var en särskild Dag, som Nalle Puh skulle ha sagt, en Alldeles Särskild Dag till och med, så i dag skulle vi spela miljonärer. En gång i livet ska man ju prova, och förresten är det väl också en slags eskapism att *alltid* hålla till nere vid soppköken, eller hur?

På superstjärnornas och den övriga överklassens köpenhamnska huvudbas (så, där skaffade vi oss återigen sju ovänner i hotellkretsarna) talade vi under ett ögonblick, i ett helt legitimt ärende, med den förekommande portieren. Denne hade sin gästbok ligande öppen framför sig, och min ledsagarrinnas skarpa ögon la genast märke till det

hennes stämband senare uttryckte: Att den senast inflyttade gästen, den senast påmönstrade passageraren på det Goda Skeppet Plaza var – Georges Simenon.

Det kändes som att ligga på andra sidan av Abraham Lincolns hotellrumsvägg i Boston – som en äldre släkting till mig gjorde för en del år sedan. Där var Georges Simenon, en av världens största kriminalförfattare, Maigrets far. Den gamle, och efter vad det sas, trötte och publicitetsskygge Simenon, den tillbakadragne och lätt bittra Simenon. Där satt *han*, av alla människor, på Hotel Plaza, sannolikt i stan för att hålla ett nödvändigt och nödvunget möte med sin agent innan han försvann till ett motsvarande möte i Stockholm.

Jag beklagar att jag måste erkänna att min middagskonversation denna särskilda dag var – låt oss säga det skonsamt: under snittet, lätt disträ. Jag *ville* gärna träffa Simenon. Jag älskar Simenon. Och Simenon var – som sagt – en mycket gammal man. Det var så sällan vi träffades på stan.

Jag hade de ärligaste avsikter, det säger jag er. Jag skulle *inte* be honom om ett samtal för att sedan uppehålla honom i timmar. (Som om jag över huvud taget skulle kunna det, med min franska!) Jag skulle inte tala om för honom att jag har alla hans böcker – det är vi ju så många som har. Jag skulle inte så mycket som be om en autograf. Jag ville bara gärna *se* honom – se hans ansikte, bocka och tacka och gå. Inget annat. Var man *sin* kamera, som dadaisterna säger vid Niagara Falls.

Sedan jag – med ett överrumplande ekologiskt uttryck – hade vandrat "som katten kring het gröt" i en timmes tid (katten skulle ha klarat det på betydligt kortare tid, inget tvivel om den saken), följde jag – som vanligt – min frus råd. Jag morskade upp mig så pass att jag insåg att chansen var här och nu, jag laddade (som vi idrottsmän säger), tog sats och kastade mig ut på djupt vatten.

Jag fick Simenons rumnummer. Jag gick med fasta och beslutsamma steg uppför traporna. Jag knackade på dörren och blev på franska tillfrågad om vem jag var. Jag uppgav mitt namn – det föreföll mig vara det enklaste sättet att klara av det hela på.

Så öppnade Georges Simenon dörren, och bjöd mig stiga in. Han var mycket älskvärd. Han var 30 år, han var rödhårig, och han var i Skandinavien för att sälja franska bildäck.

Köpenhamn i mars 1986

Dan Turéll